

พฤติกรรมและความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวใน
วิสาหกิจชุมชนเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

Tourists' Behavior and Willingness to Pay for Tourism in Noen Hom Community
Enterprise, Mueang District, Prachinburi Province

ทิชากร เกษรบัว¹

Thichakorn Kasornbua*

Received : July 20, 2021 Revised : October 5, 2021 Accepted : November 11, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และศึกษาความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม จำนวน 300 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวด้วยความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยวิธีการถดถอยโลจิสติกแบบไบนารี

ผลการศึกษา ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ นิยมท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 2-5 คน ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 1 วัน มีค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยว 1,000-3,000 บาท ท่องเที่ยวในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม มาท่องเที่ยวกับครอบครัว ท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนบุคคล ด้านความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 คน และกลุ่ม 30 คน คิดเป็นร้อยละ 87.33, ร้อยละ 93 และร้อยละ 94 ตามลำดับ ผลการวิจัยความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกแบบไบนารี พบว่า สมการถดถอยโลจิสติกสามารถทำนายความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 คน แบบกลุ่ม 30 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8, ร้อยละ 39.1 และร้อยละ 52.2 และยังพบว่า ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน และแบบกลุ่ม 20 คน มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่า $Exp(\beta)$ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ต่ำกว่า 1,000 บาท ไปเป็น 1,000-3,000 บาท มีโอกาสที่จะจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวร้อยละ

คำสำคัญ : ความเต็มใจจ่าย วิสาหกิจชุมชน พฤติกรรมการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* Assistant Professor, Faculty of Business Administration and Service Industry, King Mongkut's University of Technology North

Abstract

This research aimed at studying tourist's travel behavior, moreover, willingness to pay the tourism activity fee for the cycling tour and Ban Noen Hom community tour. The questionnaire was a tool for data collecting from a sample, 300 cases of tourists visiting Ban Noen Hom district. Data analysis of tourist's travel behavior used frequency and percentage and willingness to pay used binary logistic regression analysis.

As a result of tourist's travel behavior, the tourists preferred; nature touring on weekends, a group of 2-5 travelers, and one day trip. There was a traveling expense of 1,000 – 3,000 Baht. In general, the tour was in January – March, with family, and traveled by private vehicle. Regarding willingness to pay the tourism activity fee, the tourists were willing to pay the activity fee for the group of 10, 20, and 30 travelers as 87.33, 93, and 94 percent. Researching binary logistic regression analysis found that the logistic regression equation could predict willingness to pay the tourism activity fee for 10, 20, and 30 travelers as 36.8, 39.1, and 52.2 percent. Furthermore, the tour expense of group 10 and 20 travelers influenced willingness to pay tourism activity fee with statistical significance at 0.05 and 0.10 accordingly. Concerning Exp (β), the tourist dealing with the increase of traveling expense from lower than 1,000 Baht to 1,000-3,000 Baht tended to pay less traveling expense.

Keywords : Willingness to Pay, Community Enterprise, Tourist Behavior, Logistics Regression Binary

1. บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีหลากหลาย นอกจากการท่องเที่ยวตามประเพณีที่มีมาอย่างยาวนาน หรือการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักคุ้นเคย การท่องเที่ยวได้เปลี่ยนมาเป็นการท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงมากขึ้น การท่องเที่ยวในชุมชน (Community based tourism) เป็นการท่องเที่ยวหนึ่ง ซึ่งการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จะเป็นการท่องเที่ยวที่ชาวบ้านหรือชุมชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยวและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวจะเน้นไปที่จุดขายของชุมชนทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี รวมทั้งวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนเอง แนวคิดการท่องเที่ยวในชุมชนสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564) (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560) ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์หลัก ซึ่งในยุทธศาสตร์ข้อที่ 1 การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยเน้นประเด็นหลักที่สำคัญ คือ การสร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบการท่องเที่ยว แผนดังกล่าวได้กล่าวถึงการส่งเสริมความสมดุลเชิงพื้นที่ในการท่องเที่ยว ทั้งในด้านการกระจายรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยว ได้แก่การจัดตั้งเขตพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ที่มีศักยภาพแต่ยังไม่ได้รับความนิยม เช่น การสร้างสรรคกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่และการเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นต้น

ตำบลเนินหอม ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและทำสวน ลักษณะของพื้นที่ติดกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ฝั่งปราจีนบุรี การมีพื้นที่ติดกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่จึงทำให้พื้นที่ของตำบลเนินหอมเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติ นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวด้วยการขับรถท่องเที่ยว ทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถจักรยาน แม้ว่านักท่องเที่ยวจะเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องในตำบลเนินหอมแต่พบว่าการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและท้องถิ่นยังมีจำนวนน้อย ผู้วิจัย ผู้นำชุมชน และผู้นำวิสาหกิจชุมชนตำบลเนินหอมจึงได้มีแนวคิดที่จะทำการพัฒนาการท่องเที่ยวใหม่ในตำบลเนินหอมในรูปแบบของการท่องเที่ยวโดยจักรยานซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องกับภูมิศาสตร์และลักษณะการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว ทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้นำวิสาหกิจชุมชน เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ พบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม คือ การท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนที่อยู่ภายในพื้นที่ ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นนี้มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วม 4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ กลุ่มสมุนไพรบ้านเนินหอม กลุ่มบ้านขนมจีนบ่อแร่ กลุ่มผลิตอังกะลุง และกลุ่มอาชีพสานเข่งและตีมีด มีเส้นทางจักรยานท่องเที่ยวในสถานที่สำคัญ 3 แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองไม้ปล้อง วัดเขาพระธรรมขันธุ์ และอ่างเก็บน้ำวังบอน รวมระยะทางในการปั่นจักรยาน 35.05 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 3-4 ชั่วโมง

จากรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นผู้นำชุมชน และผู้นำวิสาหกิจชุมชน เสนอว่าควรจะมีการจัดการการท่องเที่ยวในลักษณะของกลุ่มการท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นวิสาหกิจชุมชนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งสถานที่ วัตถุประสงค์ และจะต้องหยุดการผลิตชั่วคราว จากการประเมินต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ พบว่า การท่องเที่ยวแบบกลุ่มที่เล็กที่สุดสามารถรองรับนักท่องเที่ยวและคุ้มต่อต้นทุนของวิสาหกิจชุมชนจะอยู่ที่การจัดกลุ่มท่องเที่ยวแบบ 10 คน เพื่อให้มีทางเลือกและราคาที่หลากหลายจึงได้มีการขยายการท่องเที่ยวแบบกลุ่มเป็น 20 คน และกลุ่ม 30 คน ซึ่งจากการวิเคราะห์ต้นทุนและค่าใช้จ่ายสามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการท่องเที่ยวได้ดังนี้ กลุ่ม 10 คน อัตราค่าบริการ 500 บาทต่อคน กลุ่ม 20 อัตราค่าบริการ 350 บาทต่อคน และกลุ่ม 30 คน อัตราค่าบริการ 275 บาทต่อคน จากการศึกษางานวิจัยของ อรอนงค์ เดียบแหลม (2563) และรัฐภูมิ วงศ์ประดู่ (2560) ที่ทำการศึกษาค่าความเต็มใจจ่ายค่าธรรมเนียมในการท่องเที่ยวและการเข้าพักในโรงแรม ได้แสดงให้เห็นว่า ความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยว และพฤติกรรมการเข้าพักในแต่ละกลุ่มการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ดังนั้นในการจัดกิจกรรม การจัดที่พัก และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการท่องเที่ยวและการเข้าพักของนักท่องเที่ยวจึงแตกต่างกัน แต่สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้น สถานที่ในการท่องเที่ยวมีลักษณะที่เหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันในประเด็นที่เกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาไม่ได้มีการศึกษาในประเด็นดังกล่าวนี้

นอกจากนี้การท่องเที่ยวของตำบลเนินหอมเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นใหม่ ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวและความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จึงเป็นการประเมินความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวต่อรูปแบบการท่องเที่ยวที่จัดขึ้น ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาและต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ต่อไปได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

2.2 เพื่อศึกษาความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชน

เนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน

3.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยวในชุมชน (Community Base Tourism: CBT)

สถาบันการท่องเที่ยวในชุมชน (ม.ป.ป.) กล่าวว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) เป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งขององค์กรในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยชุมชนจะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ขณะที่ The Association of Southeast Asia Nations (ASEAN) (2016) กล่าวว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นเจ้าของ โดยชุมชนดำเนินการและบริหารงานหรือการประสานงานในระดับชุมชน ชุมชนได้รับการสนับสนุนด้านชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน อีกทั้งสนับสนุนความยั่งยืน รักษาประเพณี วัฒนธรรมและทรัพยากรด้านประวัติศาสตร์ให้คงอยู่ และวีระพล ทองมา (2553) กล่าวว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยชุมชน จัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของมีสิทธิ์ในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน โดยการมองว่าการท่องเที่ยวต้องทำงานครอบคลุม 5 ด้าน พร้อมกันทั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการจัดการ จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) ได้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นคนกำหนดทิศทาง มีการจัดการโดยชุมชน ด้วยการนำประโยชน์จากทรัพยากรทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมที่อยู่ และมีการจัดสรรผลประโยชน์สมาชิกหรือประชาชนในชุมชน

3.1.2 กระบวนการจัดการท่องเที่ยวในชุมชน

อัจฉรา ศรีลาชัย และภูกริก บัวสอน (2561 : 228) ได้แบ่งกระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนออกเป็น 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาพื้นที่ชุมชน ด้วยการวิเคราะห์บริบทชุมชน และวิเคราะห์ SWOT ขั้นตอนที่ 2 จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้วยการจัดให้ทุกคนที่อยู่ในชุมชนมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ โครงการ แผนต่าง ๆ เช่น แผนด้านเศรษฐกิจ แผนด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ขั้นตอนที่ 4 จัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน แผนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ขั้นตอนที่ 5 นำแผนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนไปปฏิบัติ ทำการเก็บข้อมูล ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และขั้นตอนที่ 6 การติดตาม และประเมินผล ทำการติดตามผลการดำเนินงานไปปรับปรุงในแผนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนต่อไป

ณัฐพัชร มณีโรจน์ (2560) ได้แบ่งกระบวนการท่องเที่ยวในชุมชนออกเป็น 12 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้น ด้วยการทำการสำรวจ หรือประเมินศักยภาพเบื้องต้น ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และให้ข้อมูลการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้สมาชิกได้พิจารณา ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาศักยภาพชุมชน และความเป็นไปได้ในการจัดการท่องเที่ยว ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ และสรุปผลการศึกษาศักยภาพพร้อมกัน ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้วยการนำผลของการศึกษาศักยภาพมาดำเนินการในแต่ละประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนา ขั้นตอนที่ 6 กำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ นโยบาย และกฎกติกาต่าง ๆ ในการจัดการท่องเที่ยว ขั้นตอนที่ 7 กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยว ขั้นตอนที่ 8 จัดทำโปรแกรมเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน ขั้นตอนที่ 9 ทดลอง และประเมินผลโปรแกรมเส้นทาง และกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ขั้นตอนที่ 10 พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งระบบ ขั้นตอนที่ 11 จัดโปรแกรมการส่งเสริมการตลาด และการสื่อความหมายการท่องเที่ยว โดยชุมชน ขั้นตอนที่ 12 การติดตาม และประเมินผล

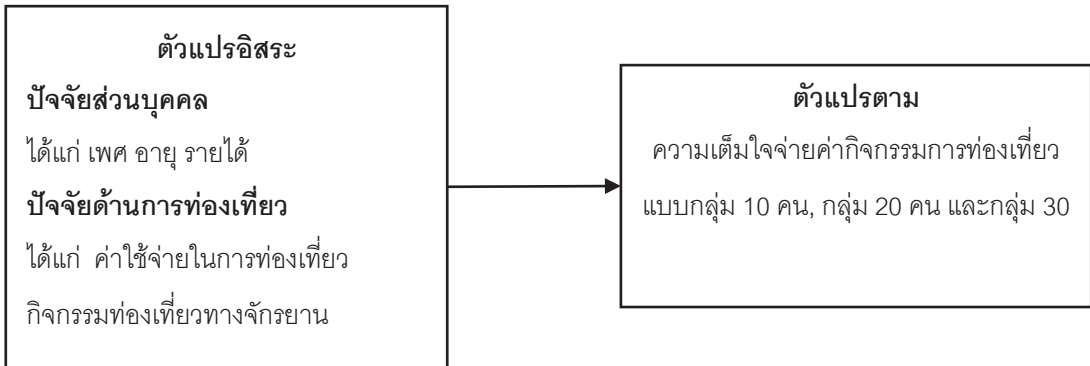
จากการทบทวนวรรณกรรมจากนักวิชาการ สามารถสรุปกระบวนการจัดการท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ประเมินความพร้อมและศักยภาพของชุมชนเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการสำรวจจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกร่วมกับชุมชนเป็นผู้ประเมิน โดยพิจารณาประเด็นในเรื่องการเข้าถึงชุมชน เส้นทางท่องเที่ยว ความโดดเด่นของทรัพยากรการท่องเที่ยว ลักษณะเฉพาะท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ด้วยการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ การสัมภาษณ์ การบอกเล่า การสังเกตวิเคราะห์ศักยภาพในการจัดเส้นทางท่องเที่ยว ขั้นตอนที่ 3 กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ด้วยการกำหนดหน่วยงานกลาง หรือตัวแทนในชุมชนทำหน้าที่ในการบริหารจัดการชุมชน และประสานงานระหว่างนักท่องเที่ยวกับกลุ่มสมาชิก ซึ่งจะต้องมีความชัดเจน โปร่งใสและตรวจสอบได้ ขั้นตอนที่ 4 จัดทำโปรแกรมเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ด้วยการนำเสนอเส้นทางและโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์และสอดคล้องกับอัตลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น เน้นการให้นักท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว ขั้นตอนที่ 5 ทดลอง และประเมินกิจกรรม รวมทั้งเส้นทางท่องเที่ยว ทำการทดสอบความพร้อมของชุมชน โดยการทดสอบจากนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ปรับปรุงกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง ขั้นตอนที่ 6 วางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นระบบ ด้วยการนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวผ่านสื่อหรือการส่งเสริมการตลาด เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay : WTP)

ความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay : WTP) หมายถึง ความยินดีหรือความเต็มใจของผู้บริโภคที่พร้อมที่จะจ่ายค่าสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ทั้งนี้ราคาของผู้บริโภคเต็มใจจ่าย ขึ้นอยู่กับการประเมินมูลค่าของสินค้านั้น ๆ (ภราดร ปรีดาศักดิ์, 2549) ปัจจุบันการศึกษาแนวคิดด้านความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay) เป็นแนวคิดที่ถูกนำมาใช้ในการจัดการทางด้านการตลาดในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับการตอบสนองความต้องการสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยว ซึ่งความเต็มใจจ่ายถือว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ เพราะสามารถบอกถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละรูปแบบที่แตกต่างกัน (Biswas, 2016) นอกจากนี้ความเต็มใจจ่ายยังสามารถบอกถึง

ศักยภาพของนักท่องเที่ยวความสนใจเฉพาะด้านของนักท่องเที่ยว ซึ่งความเต็มใจจ่ายขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางด้านสังคมและจิตวิทยา (Reynisdottir et al., 2008) สำหรับในงานวิจัยนี้ ความเต็มใจจ่าย หมายถึง ความยินดีที่จะจ่ายหรือเต็มใจจ่ายในการซื้อแพ็คเกจการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 และ กลุ่ม 30 คน ซึ่งความเต็มใจจ่ายของแต่ละบุคคล จะมีความแตกต่างกัน จากการทบทวนวรรณกรรมจากนักวิชาการหลายท่าน แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายของผู้บริโภคแต่ละบุคคลเกิดจากปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ การศึกษา รายได้ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลให้บุคคลเกิดความต้องการสินค้าและบริการที่แตกต่างกัน ฤกษ์รัตน์ ปักกันต์ธร และสุรเชษฐ์ เชนฐมาส (2550) ได้ศึกษาค่าความเต็มใจจ่ายในการเยือนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย ได้มีการกำหนดปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเต็มใจจ่าย ค่าธรรมเนียม ประกอบด้วย อายุ ความคิดเห็นของผู้มาเยือน ระดับการศึกษา ระดับรายได้ การได้รับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การเป็นสมาชิก อัตราค่าธรรมเนียมเริ่มต้น และระยะทางจากที่พักถึงแหล่งท่องเที่ยว ขณะที่ เจษฎา ไหลภากรณ์ และชาคร ประพรม (2563) ได้ศึกษา การใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ได้ศึกษากำหนดตัวแปรที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวเต็มใจจ่ายเพื่อบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประกอบด้วย ตัวแปรด้านประชากร ได้แก่ สัญชาติ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ตัวแปรด้านพฤติกรรมกรท่องเที่ยว ได้แก่ ช่องทางการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว ลักษณะการเดินทาง ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว ที่พักแรก และค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการท่องเที่ยว ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการท่องเที่ยว และตัวแปรการใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นอกจากนี้ ชยุตม์ วัฒนา และสิริกร เลิศศิครณาธาร (2561) ได้ศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์กับความเต็มใจที่จะจ่ายของนักท่องเที่ยว ได้กำหนดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่าย ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และปัจจัยทางด้านค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าบัตรเข้าชม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว จากการทบทวนวรรณกรรมจึงได้นำสู่การสร้างกรอบแนวคิด ความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวด้วยการปรับจกรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยวทางจักรยาน สำหรับตัวแปรตาม คือ ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 คน และกลุ่ม 30 คน ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1
กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐานการวิจัย คือ

สมมุติฐานที่ 1 เพศชายมีแนวโน้มเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าเพศหญิง

สมมุติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากมีแนวโน้มเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อย

สมมุติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากมีแนวโน้มเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อย

สมมุติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากมีแนวโน้มเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวน้อย

สมมุติฐานที่ 5 นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวด้วยกิจกรรมท่องเที่ยวทางจักรยานมีแนวโน้มเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวด้วยกิจกรรมอื่น

4. วิธีการดำเนินงานวิจัย

4.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) คือ นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบขนาดของประชากรจากสูตรของคอคแรน (Cochran, 1977) พิจารณาความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดตัวอย่าง 384 ตัวอย่าง ใช้วิธีการเก็บตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบ่งการเก็บข้อมูล 2 ส่วน คือ 1) เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวหน้าด่านอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ฝั่งเนินหอม และ 2) เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในตำบลเนินหอม ได้แก่ โรงแรมวิลล่าวิซาลีย์ และนอนเพลินรีสปอร์ต การศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2564 - พฤษภาคม 2564 ได้รับแบบสอบถามที่ถูกต้องและครบถ้วนจำนวน 300 ตัวอย่าง อัตราการตอบกลับร้อยละ 78.13 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Aaker et al. (2001) ที่ได้เสนอว่า การส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

4.2 เครื่องมือวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวในตำบลเนินหอมของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 3 ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม พัฒนามาจากงานวิจัยของฤกษ์รัตน์ ปักกันต์ธร และสุรเชษฐ ชาญสมมาส (2550) และสุนิดา พิริยะภาดา และอุดมศักดิ์ ศิลปะชาวงศ์ (2561) ที่ได้ใช้เหตุการณัสมมติในการวิเคราะห์ความเต็มใจจ่าย และทำการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

(Logistic regression analysis) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงใช้เหตุการณ์สมมติมาทำการวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการบินจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม ด้วยการจัดแพ็คเกจแบบกลุ่ม ซึ่งรายละเอียดกิจกรรมและราคาแสดงในตาราง 1 และรูปภาพประกอบ 2 ดังนี้

ตาราง 1 รายละเอียดราคากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการบินจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนบ้านเนินหอมแบบกลุ่ม

จำนวน : กลุ่มท่องเที่ยว	10 คน	20 คน	30 คน
อัตราค่าบริการต่อกลุ่ม (บาท)	5,000	7,000	8,250
อัตราค่าบริการต่อคน (บาท)	500	350	275

รูปภาพประกอบ 2

กิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการบินจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม

“ กิจกรรมการท่องเที่ยว ”

ปั่นจักรยานไปยัง อ่างเก็บน้ำคลองไม้ปล้อง
วัดเขาพระธรรมขันธุ์ อ่างเก็บน้ำวังบอน
เป็นระยะทาง 35.05 กม.

แคววิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านเนินหอม
ชมการสาธิตการทำลูกประคบสมุนไพร
ลองทำลูกประคบด้วยตนเอง

OTOP Village

แคววิสาหกิจชุมชนตีมีด
ชมการสาธิตการตีมีด และทดลอง
ตีมีดด้วยตนเอง

แคววิสาหกิจชุมชนทำอ่างกะลุง
ชมการสาธิตการทำอ่างกะลุง
ทดลองการเล่นอ่างกะลุงด้วยตนเอง

บ้านเนินหอม

แคววิสาหกิจชุมชนทำขนมจีนชมการสาธิต
การทำขนมจีน ทดลองการทำขนมจีน
รับประทานขนมจีนที่วิสาหกิจชุมชนทำขึ้น

ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรม

- กลุ่ม 10 คน 5,000 บาท
เฉลี่ยต่อคนละ 500 บาท
- กลุ่ม 20 คน 7,000 บาท
เฉลี่ยต่อคนละ 350 บาท
- กลุ่ม 30 คน 8,250 บาท
เฉลี่ยต่อคน 275 บาท

*เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนจะต้องมีการเตรียมวัสดุตั้งจึงต้องรับนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาและวิเคราะห์จาก แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว นำมาสร้างแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิคการเหตุการณ์สมมติ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับรูปแบบการจัดกิจกรรม ทำการทดสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item

Objective Congruence : IOC) จากสูตรของ Rovinelli และ Hambleton (1977) ผลการทดสอบได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ในทุกข้อ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทำการทดสอบความเชื่อมั่นด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการทำ Try out จำนวน 30 ตัวอย่าง คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.925 สำหรับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจำนวน 300 ตัวอย่าง มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.842 – 0.890 ค่าความเชื่อมั่นรวมเท่ากับ 0.865 ซึ่งมีความเชื่อมั่นในระดับดี (George & Mallery, 2003)

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในตำบลเนินหอมของนักท่องเที่ยวใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม จะใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกไบนารี (binary logistics regression analysis) ซึ่งมีตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยวทางจักรยาน ส่วนตัวแปรตาม คือ ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว แบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 คน และกลุ่ม 30 คน ดังแสดงในตารางที่ 2 โดยมีฟังก์ชันของแบบจำลองดังนี้

$$\text{Ln(WTP1)} = \beta_0 + \beta_1 \text{Sex} + \beta_2 \text{Age} + \beta_3 \text{Inco} + \beta_4 \text{Exp} + \beta_5 \text{Act}$$

$$\text{Ln(WTP2)} = \beta_0 + \beta_1 \text{Sex} + \beta_2 \text{Age} + \beta_3 \text{Inco} + \beta_4 \text{Exp} + \beta_5 \text{Act}$$

$$\text{Ln(WTP3)} = \beta_0 + \beta_1 \text{Sex} + \beta_2 \text{Age} + \beta_3 \text{Inco} + \beta_4 \text{Exp} + \beta_5 \text{Act}$$

ตาราง 2 ความหมายและสมมุติฐานของตัวแปรแต่ละตัว

ตัวแปร	คำอธิบาย	ทิศทาง
WTP1	ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม กลุ่ม 10 คน (0 = ไม่เต็มใจจ่าย, 1 = เต็มใจจ่าย)	NA
WTP2	ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม กลุ่ม 20 คน (0 = ไม่เต็มใจจ่าย, 1 = เต็มใจจ่าย)	NA
WTP3	ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม กลุ่ม 30 คน (0 = ไม่เต็มใจจ่าย, 1 = เต็มใจจ่าย)	NA
Sex	เพศ (0 = ชาย, 1 = หญิง)	+
Age	อายุ (0 = ต่ำกว่า 20 ปี, 1 = 21-30 ปี, 2 = 31-40 ปี, 3 = 41-50 ปี, 4 = 51-60 ปี, 5 = มากกว่า 60 ปี)	+
Inco	รายได้ (0 = ต่ำกว่า 10,000 บาท, 1 = 10,001-20,000 บาท, 2 = 20,001-30,000 บาท, 3 = 30,001-40,000 บาท, 4 = มากกว่า 40,001 บาท)	+
Exp	ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว (0 = ต่ำกว่า 1,000 บาท, 1 = 1,001-3,000 บาท, 2 = มากกว่า 3,001 บาท)	+
Act	กิจกรรมการท่องเที่ยวทางจักรยาน (0 = ไม่ได้ปั่นจักรยาน, 1 = ปั่นจักรยาน)	+

5. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

5.1 ผลลัพธ์การวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.67 อายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.46 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 64.21 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 56.14 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และมีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.60

5.1.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในตำบลเนินหอม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 50.16 รองลงมาได้แก่ กิจกรรมด้านกีฬา คิดเป็นร้อยละ 16.40 นิยมมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม คิดเป็นร้อยละ 34.13 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยว 2-5 คน คิดเป็นร้อยละ 61.05 นิยมท่องเที่ยวกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 42.46 รองลงมาได้แก่ เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 41.75 ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 71.58 เดินทางมาในชุมชนบ้านเนินหอม 2-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.68 ใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยว 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงมา 2-4 วัน คิดเป็นร้อยละ 38.95 มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวระหว่าง 1,001-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.3 ส่วนใหญ่มารับประทานอาหารและเครื่องดื่ม คิดเป็นร้อยละ 38.95 รองลงมา ได้แก่ บ้านจักรยานท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 24.91 นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 58.25 และจะกลับมาท่องเที่ยวในตำบลเนินหอมอีก คิดเป็นร้อยละ 98.95

5.1.3 ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม

ผลจากการวิจัยความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม พบว่า นักท่องเที่ยวเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมสำหรับกลุ่มท่องเที่ยว 10 คน, 20 คน และ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 87.33, 93.00 และ 94.00 ตามลำดับ และนักท่องเที่ยวไม่เต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมกลุ่มท่องเที่ยว 10 คน, 20 คน และ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67, 7.00 และ 6.00 สำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่เต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว ยินดีที่จะจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มท่องเที่ยว 10 คนยินดีที่จะจ่าย 200-450 บาทต่อคน กลุ่มท่องเที่ยว 20 คน ยินดีที่จะจ่าย 200-300 บาทต่อคน และกลุ่มท่องเที่ยว 30 คน ยินดีที่จะจ่าย 150-250 บาทต่อคน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม

กลุ่มท่องเที่ยว	ค่าธรรมเนียม (บาทต่อคน)	เต็มใจจ่าย		ไม่เต็มใจจ่าย		นักท่องเที่ยวยินดีจ่าย (ต่อคน)
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
10 คน	500	262	87.33	38	12.67	200 – 450 บาท
20 คน	350	279	93.00	21	7.00	200 - 300 บาท
30 คน	275	282	94.00	18	6.00	150 – 250 บาท

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม จะทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบไบนารีโลจิสติก

สำหรับผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม แบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 คน และกลุ่ม 30 คน จะทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร และตรวจสอบค่า Tolerance และค่า VIF (Variance Inflation factor) (สุฤดี โกศัย, 2549) ซึ่งการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.011 ถึง 0.598 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.80 จึงไม่ทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เมื่อทำการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ด้วยการพิจารณาค่า Tolerance และค่า VIF ได้ค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.786-0.960 และค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.041-1.272 ซึ่งผ่านเกณฑ์ของ Hair et al., (2006) ที่กำหนดว่าค่า Tolerance ต้องมีค่ามากกว่า 0.20 ถือว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันน้อยและเป็นอิสระต่อกัน และค่า VIF (Variance Inflation factor) ต้องมีค่าไม่เกิน 10 ถือว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระไม่พบปัญหา Multicollinearity ตัวแปรทุกตัวจึงสามารถที่จะนำมาวิเคราะห์การถดถอยแบบไบนารีโลจิสติกได้

นอกจากนี้ จากการทดสอบค่า Nagelkerke R Square พบว่า ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน มีค่าเท่ากับ 0.368 แสดงว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองสามารถทำนายการผันแปรของตัวแปรความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว (R) ได้ร้อยละ 36.8 ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 20 คน มีค่าเท่ากับ 0.391 แสดงว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองสามารถทำนายการผันแปรของตัวแปรความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว (R) ได้ร้อยละ 39.1 และความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 30 คน มีค่าเท่ากับ 0.522 แสดงว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองสามารถทำนายการผันแปรของตัวแปรความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม (R) ได้ร้อยละ 52.2 (ตาราง 4)

ตาราง 4 ผลการตรวจความสอดคล้องของแบบจำลองโลจิสติก (n=300)

	-2 Log likelihood	Cox & Snell R Square	Nagelderke R Square
กลุ่ม 10 คน	154.195	0.198	0.368
กลุ่ม 20 คน	96.555	0.156	0.391
กลุ่ม 30 คน	68.780	0.190	0.522

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม สามารถทำนายโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะมีความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวตามสมการดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Ln(WTP1)} = & 3.888 - 0.120\text{Sex} + 0.318\text{Age}(1) - 0.097\text{Age}(2) - 0.494\text{Age}(3) + 0.060\text{Age}(4) - 0.988\text{Age}(5) \\ & - 0.460\text{Inco}(1) - 0.359\text{Inco}(2) + 0.009\text{Inco}(3) - 0.934\text{Inco}(4) - 1.309\text{Exp}(1)^{**} - 0.229\text{Exp}(2) - 0.718\text{Act} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Ln(WTP2)} = & 4.266 + 0.173\text{Sex} + 0.451\text{Age}(1) + 1.185\text{Age}(2) + 0.230\text{Age}(3) - 0.017\text{Age}(4) + 1.007\text{Age}(5) \\ & - 0.570\text{Inco}(1) + 0.257\text{Inco}(2) - 0.272\text{Inco}(3) - 1.263\text{Inco}(4) - 2.172\text{Exp}(1)^{**} - 1.395\text{Exp}(2) - 0.536\text{Act} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Ln(WTP2)} = & 3.083 - 0.344\text{Sex} + 0.799\text{Age}(1) + 2.548\text{Age}(2) - 0.238\text{Age}(3) + 0.156\text{Age}(4) - 0.366\text{Age}(5) \\ & - 1.359\text{Inco}(1) - 0.306\text{Inco}(2) + 1.062\text{Inco}(3) - 0.758\text{Inco}(4) - 0.766\text{Exp}(1) + 0.040\text{Exp}(2) - 0.043\text{Act} \end{aligned}$$

จากสมการข้างต้น เมื่อพิจารณาโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะมีความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า ตัวแปรอิสระได้แก่ เพศ อายุ รายได้ และกิจกรรมการท่องเที่ยวทางจักรยานไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน, กลุ่ม 20 คน และกลุ่ม 30 คน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของกลุ่ม 30 คน สำหรับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของกลุ่มท่องเที่ยวกลุ่ม 10 คน และกลุ่มท่องเที่ยว 20 คน พบว่า มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณาจากค่า Exp (β) จะพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นจาก ต่ำกว่า 1,000 บาท ไปเป็น ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 1,001-3,000 บาท สำหรับการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน และแบบกลุ่ม 20 คน มีโอกาสที่จะจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวลดลง 0.27 และ 0.114 เท่า ตามลำดับ (ตาราง 5)

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายด้วยการวิเคราะห์การถดถอยแบบไม่แปรผันเชิงลึก

ตัวแปร	กลุ่ม 10 คน					กลุ่ม 20 คน					กลุ่ม 30 คน				
	β	S.E.	Wald	Sig.	Exp (β)	β	S.E.	Wald	Sig.	Exp (β)	β	S.E.	Wald	Sig.	Exp (β)
ค่าคงที่	3.888	1.490	6.809	0.009**	48.814	4.266	1.831	5.427	0.020**	71.228	3.083	1.612	3.659	0.056*	21.828
Sex	-0.120	0.091	0.091	0.763	0.887	0.173	0.521	0.110	0.740	1.189	-0.344	0.579	0.353	0.552	0.709
Age			2.863	0.721				3.216	0.667				8.421	0.135	
Age (1)	0.318	1.566	0.041	0.839	1.374	0.451	1.640	0.076	0.783	1.570	0.799	1.604	0.248	0.618	2.223
Age (2)	-0.097	1.180	0.007	0.935	0.908	1.185	1.291	0.842	0.359	3.271	2.548	1.385	3.385	0.066	12.784
Age (3)	-0.494	1.164	0.181	0.671	0.610	0.230	1.231	0.035	0.852	1.259	-0.238	1.156	0.042	0.837	0.788
Age (4)	0.060	1.227	0.002	0.961	1.062	-0.017	1.244	0.000	0.989	0.983	0.156	1.216	0.016	0.898	1.169
Age (5)	-0.988	1.215	0.661	0.416	0.034	1.007	1.538	0.429	0.513	2.737	0.366	1.333	0.075	0.784	1.442
Inco			2.247	0.690				4.623	0.328				5.171	0.270	
Inco (1)	-0.460	0.814	0.319	0.572	0.632	-0.570	1.000	0.325	0.569	0.566	-1.359	0.977	1.937	0.164	0.257
Inco (2)	-0.359	0.759	0.224	0.636	0.698	0.257	0.975	0.069	0.793	1.292	-0.306	0.919	0.111	0.740	0.737
Inco (3)	0.009	0.857	0.000	0.992	1.009	-0.272	1.023	0.071	0.790	0.762	1.062	1.283	0.684	0.408	2.891
Inco (4)	-0.934	0.812	1.323	0.250	0.393	-1.263	0.945	1.787	0.181	0.283	-0.758	0.945	0.644	0.422	0.468
Exp			8.363	0.015**				5.067	0.079*				1.954	0.376	
Exp (1)	-1.309	0.605	4.682	0.030**	0.270	-2.172	1.091	3.962	0.047**	0.114	-0.766	0.755	1.030	0.310	0.465
Exp (2)	-0.229	0.625	0.134	0.714	0.795	-1.395	1.113	1.571	0.210	0.248	0.040	0.762	0.003	0.959	1.040
Act	-0.718	0.506	2.013	0.156	0.488	-0.536	0.620	0.748	0.387	0.585	-0.043	0.600	0.005	0.944	0.958

*p < 0.10, **p < 0.05

5.2 การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความเต็มใจจ่ายของนักท่องเที่ยวเพื่อการท่องเที่ยวในวิสาหกิจชุมชนเนินหอม สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยาน นิยมท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม นิยมท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม 2-5 คน ใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยว 1 วัน มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน 1,000-3,000 บาท ซึ่งจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวดังกล่าว สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวด้วยจักรยานในงานวิจัยของผานิตย์ ธิรพลงาม และคณะ (2560) พบว่า นักท่องเที่ยวนิยมใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยจักรยาน นิยมมาท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ นิยมท่องเที่ยวในวันอาทิตย์ ใช้เวลาในการเดินทาง 1 วัน นิยมพักที่รีสอร์ท ส่วนใหญ่มีสมาชิกร่วมเดินทาง 2 คน ส่วนใหญ่มาเที่ยวกับเพื่อน มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง 101-1,000 บาท จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและเรียนรู้วิถีชีวิตของวิสาหกิจชุมชนเหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยว นั่นคือ เป็นการท่องเที่ยวทางจักรยาน ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 3-4 ชั่วโมง มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคนระหว่าง 275-500 บาท แต่สำหรับจำนวนกลุ่มการท่องเที่ยว 2-5 คน กับแพ็คเกจการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 คน และกลุ่ม 30 คน ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวดังกล่าว จึงต้องวิเคราะห์ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวต่อไป สำหรับการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้ตรงกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจะช่วยสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ธนภร ศรีไชย และคณะ (2563 : 45) กล่าวว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะช่วยให้กิจกรรมการท่องเที่ยวประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

5.2.2 ด้านความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม ซึ่งจากแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้นำวิสาหกิจชุมชน และการประเมินวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและต้นทุน ได้แบ่งแพ็คเกจการท่องเที่ยวออกเป็น 3 รูปแบบคือ แพ็คเกจการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน คิดอัตราค่าบริการ 500 บาทต่อคน แบบกลุ่ม 20 คน คิดอัตราค่าบริการ 350 บาทต่อคน และแบบกลุ่ม 30 คน คิดอัตราค่าบริการ 275 บาทต่อคน จากผลการวิจัยความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม พบว่า นักท่องเที่ยวมีความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวร้อยละ 87.3, ร้อยละ 93.0 และร้อยละ 94.0 ตามลำดับ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวมีความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมในแต่ละกลุ่มการท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าแพ็คเกจดังกล่าวเหมาะสมที่จะจัดให้เป็นกิจกรรมในการท่องเที่ยวของชุมชนเนินหอม จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของแบบสอบถามนักท่องเที่ยวได้ให้เหตุผลว่าราคาในแต่ละแพ็คเกจมีความเหมาะสม นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายได้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือชุมชนให้มีรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ หลี เขียนเหวิน และศรีณยพงศ์ เทียงธรรม (2561) พบว่า การรับรู้ด้านราคาและคุณค่าของการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจะส่งผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และจะเกิดความจงรักภักดีในการท่องเที่ยวต่อไป อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Irena (2016) พบว่า คุณค่าที่ได้รับจากสถานที่ท่องเที่ยวจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ และความตั้งใจเชิงพฤติกรรม จะส่งผลให้เกิดความภักดีของนักท่องเที่ยว

5.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานและการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนเนินหอม

5.2.3.1 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน และแบบกลุ่ม 20 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ โดยนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ต่ำกว่า 1,000 บาท ไปเป็นค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 1,000-3,000 บาท มีโอกาสที่จะจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวลดลง ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นนักท่องเที่ยวจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้น จึงได้มีการพิจารณาและวิเคราะห์ความคุ้มค่าของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พัฒนาว่าคุ้มค่าต่อความเต็มใจจ่ายหรือไม่ ทำให้ความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวลดลง นอกจากนี้ผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ไม่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 30 คน ทั้งนี้เนื่องจากอัตราค่าบริการการท่องเที่ยวของกลุ่ม 30 คนต่ำกว่า กลุ่ม 10 คน และกลุ่ม 20 คน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถจ่ายได้ในทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชยุตม์ วัฒนา และสิริกร เลิศลักษณ์ธาร (2561) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความเต็มใจ เนื่องจากการใช้จ่ายในบริการของการท่องเที่ยวแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับความชอบหรือรสนิยมของแต่ละบุคคล ค่าใช้จ่ายจึงไม่มีผลต่อความเต็มใจจ่าย

5.2.3.2 เพศ ไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว นั่นคือ เพศชายและเพศหญิงไม่ได้เป็นตัวกำหนดความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมปั่นจักรยานในการท่องเที่ยวในวิสาหกิจชุมชนเนินหอมสามารถท่องเที่ยวได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง อีกทั้งนักท่องเที่ยวที่นิยมปั่นจักรยานในการท่องเที่ยวมีทั้งผู้หญิงและผู้ชายเพศไม่มีผลต่อความเต็มใจจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกชพร สุขจิตวิญญาณ และกาญจนา ไชคถาวร (2555) พบว่า เพศไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายเพื่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา ไหลภากรณ์ และชาคร ประพรหม (2563) ได้ศึกษาความเต็มใจใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวพบว่า เพศไม่ใช่ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจ่ายเพื่อการท่องเที่ยว นั่นคือทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเต็มใจที่จะจ่ายใช้จ่ายไม่ต่างกัน

5.2.3.3 อายุ ไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว นั่นคือ อายุของนักท่องเที่ยวไม่ได้เป็นตัวกำหนดความเต็มใจที่จะจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นไปได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นนักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวได้ในทุกช่วงอายุ สอดคล้องกับงานวิจัยของชยุตม์ วัฒนา และสิริกร เลิศลักษณ์ธาร (2561) และพิมพ์ิกา ชมชีพ (2559) พบว่า อายุไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจในการท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทุกวัยสามารถเข้ามาท่องเที่ยวและดำเนินกิจกรรมได้ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมัณฑนา อินไชย และคณะ (2559) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากขึ้นจะมีความเต็มใจจ่ายสูงขึ้น

5.2.3.4 รายได้เฉลี่ย ไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว นั่นคือ รายได้เฉลี่ยของนักท่องเที่ยวไม่ได้เป็นตัวกำหนดความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของชยุตม์ วัฒนา และสิริกร เลิศลักษณ์ธาร (2561) พบว่า รายได้ไม่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่าย แต่ไม่สอดคล้องกับ Azam et al. (2016) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงจะมีความเต็มใจจ่ายมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อย การที่รายได้เฉลี่ยไม่ได้เป็นปัจจัย

ที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายในกิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากการกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้และผ่อนคลายความเครียด กิจกรรมที่ทำเป็นกิจกรรมที่สมัครใจในการทำ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ในทุกระดับรายได้

5.2.3.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางจักรยาน ไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว นั่นคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการปั่นจักรยานไม่ได้เป็นตัวกำหนดความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในกิจกรรมอื่น ๆ มีความเต็มใจที่จะจ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมเช่นเดียวกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ปั่นจักรยาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของซูลีพร ธารีรัตน์ และพัชรี เชมจรรรยา (2557) พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะนิยมท่องเที่ยวในสถานที่ที่ตรงกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของตน

6. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากการศึกษาครั้งนี้จะพบว่าค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเป็นตัวแปรเดียวที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ เพศ อายุ รายได้เฉลี่ย และกิจกรรมปั่นจักรยาน ตัวแปรเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเต็มใจจ่ายที่แตกต่างกัน เช่น งานวิจัยของ เจษฎา ไหลภากรณ์ และชาคร ประพรม (2563) พบว่า สัญชาติ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร ลักษณะการเดินทาง และที่พักแรม ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน และอรอนงค์ เจียบแหลม (2563) พบว่า รายได้ สัญชาติ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ดังนั้นในการวิจัยในครั้งต่อไปอาจจะนำตัวแปรเหล่านี้ไปใช้ทดสอบและทำการวิจัยกับกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น หรือชุมชนอื่น ซึ่งอาจจะมีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

6.2.1 จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ทางตำบลเนินหอมได้พัฒนาขึ้น ตรงกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว นั่นคือ เป็นการท่องเที่ยวทางจักรยาน เพื่อชมธรรมชาติ ค่าธรรมเนียมอยู่ระหว่าง 275-500 บาท ไม่เกินกว่าค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 3-4 ชั่วโมง ไม่เกิน 1 วัน และจากการศึกษาความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมเกินกว่าร้อยละ 80 และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรม พบว่า มีปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายเพียงปัจจัยเดียวที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับปัจจัยอื่นไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถจะขยายผลการดำเนินงานให้เป็นเชิงพาณิชย์ ด้วยการทำแพ็คเกจการท่องเที่ยวแบบกลุ่มจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว

6.2.2 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยว โดยอาจจะทำในรูปแบบของแผ่นพับ สื่อออนไลน์ วีดีโอ เพื่อเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงกิจกรรมการท่องเที่ยว

6.2.3 จากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชี้ให้เห็นว่านักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวเพื่อมารับประทานอาหาร และปั่นจักรยานในตำบลเนินหอม ดังนั้นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะสร้างความร่วมมือกับร้านอาหารในพื้นที่เพื่อช่วยในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยว

7. สรุปผลการวิจัย

นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในตำบลเนินหอมนิยมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และท่องเที่ยวด้วยการปั่นจักรยานมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ นิยมมาท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม 2-5 คน ใช้เวลาการท่องเที่ยว 1 วัน มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อคน 1,000-3,000 บาท กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบกลุ่มด้วยการปั่นจักรยานและเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน จึงเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว สำหรับด้านความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมในการท่องเที่ยวแบบกลุ่มทั้งการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม 10 คน กลุ่ม 20 คน และกลุ่ม 30 คน นักท่องเที่ยวมีความเต็มใจจ่ายมากกว่าร้อยละ 80 นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยต่าง ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยว ยกเว้น ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายน้อยจะมีความเต็มใจจ่ายค่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายมาก ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถขยายผลการดำเนินงานในเชิงพาณิชย์ได้

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากทุนขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตามสัญญาเลขที่ KMUTNB-64-DRIVE-7

เอกสารอ้างอิง

- กชพร สุขจิตติปัญญา และกาญจนา โชคถาวร. (2555). การศึกษาความเต็มใจที่จะจ่ายเพื่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม โบราณสถานเวียงกุมกาม. *WMS Journal of Management*, 1(1), 1-9.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- เจษฎา ไหลภาภรณ์ และชาคร ประพรม. (2563). การใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 16(2), 37-66.

- ชยุตม์ วัฒนา และสิริกร เลิศศักดิ์ธนากร. (2561). มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี กับความเต็มใจที่จะจ่ายของนักท่องเที่ยว. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*, 13(2), 85-99.
- ชูลีพร ธานีรัตน์ และพัชรี เที่ยงจรยา. (2557). รูปแบบการดำเนินชีวิต การเปิดรับข่าวสาร และพฤติกรรมการท่องเที่ยวตลาดย้อนยุคของนักท่องเที่ยวชาวไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม* นิด้า, 1(1), 131-146.
- ณัฐพัชร มณีโรจน์. (2560). การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 13(2), 25-46.
- ธนากร ศรีไชย, อีรา เหาวัฒน์ และชินภัทร คันธพนิต. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณภาพการให้บริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : กรณีศึกษาธุรกิจโฮมสเตย์ในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), 35-48.
- ผานิตย์ ธิรพลงาม, อำไพ ศักดานุกุลจิต สไลวินสกี, ธัญญพัทธ์ วัฒนจิรพันธุ์ และจงจิต ลิ้ออนรัมย์. (2560). พฤติกรรมและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้วยจักรยานในเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. 3 มีนาคม 2560. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 184.
- พิมพ์กา ชมชีพ. (2559). *การประเมินมูลค่านันทนาการเพื่อการจัดการสวนสัตว์นครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภราดร ปรีดาศักดิ์. (2549). *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มัทนา อินไชย, สุรัชย์ กังวล, วราภรณ์ งามสมสุข และณัฐิยา ตันตรานนท์. (2559). *การประเมินมูลค่าประโยชน์ด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยวิธีการต้นทุนการเดินทางส่วนบุคคล กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวในอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่*. 22 กรกฎาคม 2559. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. 864-876.
- รัฐภูมิ วงศ์ประดู่. (2560). *ความเต็มใจที่จะจ่ายเงินและคุณลักษณะที่เป็นที่ชื่นชอบของการตัดสินใจเลือกเข้าพักในโรงแรม*. วิทยาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤกษ์รัตน์ ปักกันต์ธร และสุรเชษฐ์ เศรษฐมาศ. (2550). ค่าความเต็มใจจ่ายในการไปเยือนวนอุทยานน้ำตกเจ็ดสาวน้อย. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 14(2), 57-69.
- วีระพล ทองมา. (2553). *การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT) สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในเขตที่ดินป่าไม้*. ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2563 จาก <http://www.dnp.go.th/fca16/file/149xy4ghqzshj1.doc>
- สถาบันการท่องเที่ยวในชุมชน. (ม.ป.ป.). *การท่องเที่ยวโดยชุมชน*. ค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2563, จาก <http://thaicomcommunitybasedtourismnetwork.wordpress.com/cbt/>
- สุกดี โกศัยเนตร. (2549). Multicollinearity: examples in binary logistic regression. *Data Management & Biostatistics Journal*, 2(1), 9-17.
- หลี เขียนเหวิน และศรีณยศ เทียงธรรม. (2561). การรับรู้คุณค่าด้านราคาและด้านการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีในการไปท่องเที่ยวจีนของนักท่องเที่ยวชาวไทย. *วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 3(1), 90-102.

- อรอนงค์ ฉะยบแหลม. (2563). ความต้องการและความเต็มใจจ่ายค่าธรรมเนียมนในการเข้าชมของพิพิธภัณฑ์ : กรณีศึกษา พิพิธภัณฑ์เรือหลวงลันตาและศูนย์การเรียนรู้เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 84 พรรษา. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 15(2), 55-67.
- อัจฉรา ศรีลาชัย และภูเกริก บัวสอน. (2561). แนวทางการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(1), 218-229.
- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.). New York : John Wiley & Sons.
- Azam, A., Mohamad, H. M., & Majid, K. S. (2016). Estimating the outdoor recreational value of lavizan jungle park of tehran using contingent valuation method (CV). *Journal of Ecology*, 6, 225–234.
- Biswas, A. (2016). A study of consumers' willingness to pay for green products. *Journal of Advanced Management Science*, 4(3), 211–215.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). New York : John Wiley and Sons Inc.
- George, D., & Mallery, M. (2003). *Using SPSS for windows step by step: a simple guide and reference* (4th ed.). Boston : Allyn & Bacon.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Alderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). New Jersey : Pearson.
- Irena, P. B. (2016). Defining target market based on tourist's perception: The example of tourist destination Dubrovnik. *Journal of Business Economics and Management*, 4(5), 378-383.
- Reynisdottir, M., Song, H., & Agrusa, J. (2008) Willingness to pay entrance fees to natural attractions: An icelandic case study. *Tourism Management*, 29, 1076–1083.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- The Association of Southeast Asian Nations (ASEAN). (2016). *ASEAN community-based tourism standard*. T.A.O.S.A.N.(ASEAN) (Ed.), 270.